

Europejska Karta Słoneczna

Tłumaczenie na podstawie oryginału https://energy.ec.europa.eu/topics/renewable-energy/solar-energy/european-solar-charter_en © Instytut Energetyki Odnawialnej

Energia słoneczna, a zwłaszcza fotowoltaika (PV) to obecnie najszybciej rozwijający się sektor OZE w UE. W zeszłym roku w UE zainstalowano 56 GW instalacji fotowoltaicznych, z czego dwie trzecie na dachach, wzmacniając pozycję konsumentów i chroniąc ich przed wysokimi cenami energii elektrycznej przy równoczesnej redukcji zapotrzebowania na powierzchnię. Oszczędności z tytułu instalacji w latach 2022 i 2023 osiągnęły równowartość 15 miliardów metrów sześciennych importu rosyjskiego gazu, ograniczając przy tym ryzyko zakłóceń w dostawach gazu do Unii. Ponadto w sektor ten utworzył około 650 000 miejsc pracy, z czego 90% po stronie wdrożeniowej, i przewiduje się, że do 2030 r. liczba ta wzrośnie do około 1 000 000.

Osiągnięcie unijnego celu na rok 2030, jakim jest co najmniej 42,5% udziału energii odnawialnej, przy ambicjach osiągnięcia 45%, będzie wymagało dalszego przyspieszenia wdrażania energii odnawialnej, w tym energii słonecznej.

Większość popytu na moduły fotowoltaiczne w Europie pokrywana jest przez import od jednego dostawcy, Chin, co stanowi koncentrację stwarzającą krótkoterminowe ryzyko dla odporności łańcucha wartości i długoterminowe ryzyko dla stabilności cen paneli fotowoltaicznych ze względu na uzależnienie od dostawców spoza Europy. Dywersyfikacja źródeł dostaw dostępnych modułów fotowoltaicznych, a także odporny, zrównoważony i konkurencyjny europejski łańcuch wartości energetyki słonecznej są zatem niezbędne, aby osiągnąć założone cele, przy jednoczesnym zwiększeniu bezpieczeństwa dostaw i ograniczeniu ryzyka zakłóceń w łańcuchu dostaw.

Jednakże europejscy producenci modułów fotowoltaicznych stanęli ostatnio przed szczególnym wyzwaniem, wynikającym z połączenia uzależnienia od importu i gwałtownego spadku cen importowanych paneli. W 2023 r. w sektorze fotowoltaiki w UE i na świecie ceny paneli spadły z ok. 0,20 EUR/W do niecałych 0,12 EUR/W. Ta niezrównoważona sytuacja osłabiła rentowność istniejącej produkcji europejskiej i zagraża planowanym inwestycjom w nowe zakłady produkcyjne, ogłoszonym w ciągu ostatnich dwóch lat. W rezultacie niektóre europejskie firmy ograniczyły swoją działalność, ogłosiły, że będą priorytetowo traktować produkcję na innych rynkach międzynarodowych, w szczególności w USA, albo nawet ogłosiły zamknięcie.

W ciągu ostatnich lat UE podjęła inicjatywy mające na celu zwiększenie wsparcia dla europejskiego sektora produkcji fotowoltaiki, który obejmuje kilka przedsiębiorstw konkurencyjnych w skali światowej na kilku etapach łańcucha wartości.

Europejski sojusz na rzecz przemysłu fotowoltaicznego (ESIA), utworzony w grudniu 2022 r. w celu wzmocnienia współpracy w przemyśle, postawił sobie za cel osiągnięcie 30 GW mocy produkcyjnych w całym łańcuchu wartości, co uznaje się za możliwe do osiągnięcia do 2030 r. Plan ESIA obejmuje ponad 20 projektów, w tym kilka o skali ponadgigawatowej. NZIA, co do której w lutym osiągnięto porozumienie polityczne, zakłada osiągnięcie unijnej zdolności produkcyjnej w zakresie strategicznych technologii neutralnych emisyjnie, w tym fotowoltaiki, na poziomie co najmniej 40% rocznych potrzeb do 2030 r. NZIA zawiera konkretne środki, takie jak przyspieszone wydawanie pozwoleń czy ułatwianie dostępu do rynku poprzez stosowanie kryteriów pozacenowych w zamówieniach publicznych, aukcjach energii odnawialnej i innych systemach wsparcia.

Aby zaradzić kryzysowi w europejskim przemyśle wytwórczym, potrzebne są jednak dalsze pilne działania w perspektywie krótkoterminowej. Wszystkie odpowiednie zainteresowane strony – Komisja,

państwa członkowskie i przedsiębiorstwa działające w europejskim łańcuchu wartości fotowoltaiki – powinny zadbać o to, aby transformacja ekologiczna i europejskie cele przemysłowe szły w parze, przyspieszając wdrażanie odnawialnych źródeł energii, jednocześnie zwiększając bezpieczeństwo dostaw dla UE poprzez wspieranie konkurencyjności sektora i miejsc pracy, które tworzy w UE.

W tym celu w Europejskiej Karcie Słonecznej określono natychmiastowe działania, które podjąć mają Komisja, państwa członkowskie i przedstawiciele łańcucha wartości fotowoltaiki, w szczególności w obszarze dostaw, dystrybucji i produkcji, a które mają zostać wdrożone, zapewniając pełną zgodność z unijnym prawem konkurencji oraz z zasadami pomocy publicznej.

Podpisane państwa członkowskie i przedstawiciele branży fotowoltaicznej ZOBOWIĄZUJĄ SIĘ odpowiednio do priorytetowego wdrożenia następujących działań:

1. Promowania stabilnych dostaw wysokiej jakości zrównoważonych produktów fotowoltaicznych w Europie, w tym poprzez:
  - a) W ramach aukcji energii odnawialnej lub innych odpowiednich systemów wsparcia szybkie wdrożenie odpowiednich przepisów NZIA poprzez zastosowanie, oprócz kryteriów cenowych, ambitnych kryteriów pozacenowych, w tym odporności, zrównoważonego rozwoju, odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej, zdolności do dostarczenia, kryteriów innowacyjności i cyberbezpieczeństwa.
  - b) W ramach zamówień publicznych na produkty wykorzystujące energię słoneczną: szybkie wdrożenie odpowiednich przepisów NZIA i dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków, poprzez zastosowanie, oprócz kryteriów cenowych, ambitnych kryteriów odporności, zrównoważonego rozwoju, polityki społecznej; zapewnienie pełnego wdrożenia odpowiednich postanowień Foreign Subsidies Regulation.
  - c) Promowanie innowacyjnych form wykorzystania energii słonecznej, takich jak agrofotowoltaika, instalacje pływające, fotowoltaika zintegrowana z infrastrukturą, fotowoltaika zintegrowana z pojazdami lub fotowoltaika zintegrowana z budynkiem, ze szczególnym naciskiem na innowacyjne modele biznesowe, takie jak projekty pod klucz dotyczące integracji fotowoltaiki w budynkach, w tym poprzez usunięcie ewentualnych barier regulacyjnych i zezwoleń oraz adaptację istniejących systemów wsparcia publicznego lub utworzenie specjalnych schematów wsparcia publicznego
  - d) Tworzenie korzystnych warunków ramowych dla zakładów wytwarzających produkty PV oraz dodatkowych inwestycji mających na celu wsparcie osiągnięcia benchmarku produkcyjnego w NZIA, w tym poprzez szybkie i wczesne wdrożenie odpowiednich przepisów NZIA dotyczących pozwoleń i obszarów neutralnych emisyjnie, poprawę dostępności zdolności produkcyjnych oraz poprawę dostępności materiałów pochodzących z recyklingu w całym łańcuchu wartości.
  - e) Wspólne zobowiązanie w całym łańcuchu wartości fotowoltaiki w UE na rzecz działań o charakterze innowacyjnym, poprawy doskonałości technologicznej, odpowiedzialnego prowadzenia biznesu, cyberbezpieczeństwa, zrównoważonego rozwoju, dywersyfikacji łańcuchów dostaw, integracji społecznej.

2. Rozważenia wykorzystania wszystkich dostępnych możliwości finansowania UE oraz elastyczności w ramach State aid Temporary Crisis and Transition Framework (TCTF), aby zapewnić wsparcie dla nowych inwestycji w łańcuchu dostaw energii słonecznej.

3. Zaangażowania grupy zadaniowej państw członkowskich w ramach Europejskiego sojuszu na rzecz przemysłu fotowoltaicznego w celu wymiany najlepszych praktyk w zakresie stosowania kryteriów pozacenowych, zapewniania wsparcia dla przemysłu i projektów strategicznych oraz w zakresie promowania innowacyjnych form wykorzystania energii słonecznej.

4. Włączenia do portfela wsparcia odpowiednich uczestników rynku, takich jak hurtownicy, dystrybutorzy i instalatorzy, oraz w celu poprawy konkurencyjności Unii i dywersyfikacji dostaw produkty fotowoltaiczne proporcjonalne do zdolności produkcyjnej UE, charakteryzujących się wysoką odpornością, respektowaniem zasad zrównoważonego rozwoju i kryteriów postępowania w biznesie. Obejmuje to wykonane na zamówienie i innowacyjne produkty fotowoltaiczne, a także produkty do innowacyjnych form wdrażania (takich jak fotowoltaika zintegrowana z budynkiem, agrofotowoltaika, pływające instalacje fotowoltaiczne, fotowoltaika zintegrowana z infrastrukturą lub fotowoltaika zintegrowana z pojazdem), przy zapewnieniu uwidocznienia pochodzenia produktów i ich oznaczeń jakościowych, oraz stopniowego zwiększania ich udziału w rynku.

5. Utrzymywania i, w miarę możliwości, rozszerzania obecnych mocy produkcyjnych, zgodnie z oczekiwanym rosnącym popytem na produkty, w oparciu o zobowiązania publiczne i prywatne przyjęte w niniejszej Karcie.

6. W strategiach odbiorców produktów fotowoltaicznych, uwzględniania odporności, zrównoważonego rozwoju, odpowiedzialnego prowadzenia działalności, „zdolności do dostaw”, innowacji i cyberbezpieczeństwo, w tym poprzez współpracę z producentami.

Komisja Europejska ZAMIERZA:

1. Kontynuować ułatwianie dostępu do finansowania UE na projekty dotyczące produkcji energii fotowoltaicznej w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) , funduszy strukturalnych, funduszu innowacyjnego, funduszu modernizacyjnego i programu „Horyzont Europa”, w tym za pośrednictwem europejskiej platformy technologii strategicznych (STEP). Fundusz Innowacyjny UE wsparł dotąd projekty dotyczące produkcji fotowoltaiki na łączną kwotę 400 mln EUR i udostępnił 1,4 mld EUR w ramach konkursu na 2023 r. dotyczącego produkcji czystych technologii, w tym fotowoltaiki.

2. Współpracować z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym, aby zwiększyć jego wsparcie dla inwestycji w łańcuch wartości produkcji energii słonecznej, w tym za pośrednictwem InvestEU.

3. Wspierać państwa członkowskie we włączaniu przejrzystych, niedyskryminacyjnych i obiektywnych kryteriów pozacenowych do aukcji energii odnawialnej i zamówień publicznych, a także w promowaniu innowacyjnych form wykorzystania energii słonecznej, w tym poprzez zalecenia, wytyczne i ustrukturyzowane dialogu na odpowiednim forum, w tym w ramach Wspólnoty Nabywców Publicznych na rzecz Zrównoważonej Energii Fotowoltaicznej na potrzeby zamówień publicznych (Community of Public Buyers for Sustainable Solar PV).

4. Eksplorować, we współpracy z państwami członkowskimi, za pośrednictwem Wspólnego Forum Europejskiego, możliwości realizacji ważnego projektu stanowiącego przedmiot wspólnego

Europejskiego zainteresowania (IPCEI) w celu wspierania innowacji i ich pierwszego wdrożenia przemysłowego w łańcuchu wartości produkcji fotowoltaiki.

5. Kontynuować udzielanie wsparcia Europejskiemu Sojuszowi Przemysłu Fotowoltaicznego (European Solar PV Industry Alliance), z myślą o osiągnięciu jego celów oraz bezpośrednio współpracować z władzami państw członkowskich w ramach specjalnej grupy zadaniowej, aby dzielić się najlepszymi praktykami w zakresie działań po stronie popytu oraz wsparcia dla sektora i projektów strategicznych.

6. Kontynuować współpracę z krajami trzecimi, w celu zwiększenia odporności i dywersyfikacji łańcuchów dostaw za pośrednictwem istniejących i przyszłych partnerstw, dialogów oraz umów i forów handlowych.

7. We współpracy z państwami członkowskimi i partnerami społecznymi ułatwiać poprawę kwalifikacji (dostępność umiejętności) dla unijnego sektora energii słonecznej, w tym dla sektora produkcyjnego, m.in. poprzez Solar Academy and the Renewable Energy Skills Partnership.

8. Zaproponować przyszłe przepisy w ramach Ecodesign and Energy Labelling dla produktów fotowoltaicznych w celu ustalenia, w oparciu o udokumentowaną metodologię, odpowiednich norm środowiskowych i wydajności energetycznej dla tego sektora.

9. Promować przyspieszenie wdrażania, wspierając państwa członkowskie w szybkim wdrażaniu zmienionej dyrektywy w sprawie energii odnawialnej (Renewable Energy Directive) oraz przy wdrażaniu planu działania dotyczącego sieci (Grids Action Plan).

10. Oceniać wszystkie udokumentowane skargi odnośnie nieuczciwych praktyk przedstawione przez branżę lub pochodzące z innych niezależnych źródeł.

Wszyscy sygnatariusze ZOBOWIĄZUJĄ SIĘ do monitorowania przyszłego rozwoju sektora i przyczyniania się do tworzenia sprawiedliwego i konkurencyjnego środowiska międzynarodowego w sektorze energii słonecznej.

Rok po podpisaniu Karty Komisja dokona przeglądu realizacji przyjętych zobowiązań.

Podpisano 15 kwietnia 2024 r. w Brukseli

KE i 23 przedstawicieli państw członkowskich oraz przedstawiciele branży PV (organizacje i firmy)